

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “НОВІК ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 48068/06)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

18 грудня 2008 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Новік проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:
п. Райт Маруст (Rait Maruste), *Голова*,
п. Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
п. Володимир Буткевич (Volodymyr Butkevych),
пані Рената Ягер (Renate Jaeger),
п. Марк Віллігер (Mark Villiger),
пані Ізабель Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefevre),
пані Мірjana Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska), *судді*,
та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,
після обговорення за зачиненими дверима 25 листопада 2008 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 48068/06) проти України, поданою відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином Білорусії п. Валерієм Валерійовичем Новіком (далі — заявник) 4 грудня 2006 року.
2. Інтереси заявника були представлені п. А. П. Бущенком, практикуючим адвокатом із міста Харкова. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим із Міністерства юстиції.
3. Заявник, зокрема, стверджував, що його тримання під вартою в очікуванні на екстрадицію було незаконним.
4. 13 березня 2007 року Суд оголосив заяву частково неприйнятною та вирішив направити Уряду скаргу стосовно незаконності тримання заявника під вартою. Суд вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви одночасно (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. Заявник, 1969 року народження, проживає у м. Києві.
6. 30 листопада 2006 року заявника було затримано працівниками міліції у місті Києві на підставі оголошення його в міжнародний розшук, виданого Генеральною прокуратурою Республіки Білорусь.
7. 1 грудня 2006 року Печерський районний суду м. Києва виніс постанову про взяття заявника під варту на 40 діб до отримання запиту про його екстрадицію до Республіки Білорусь та, як наслідок, передачу правоохоронним органам Республіки Білорусь.
8. 4 грудня 2006 року заявник оскаржив постанову суду від 1 грудня 2006 року. Він стверджував, що суд першої інстанції не врахував стан його здоров'я і те, що він разом із дружиною та трьома неповнолітніми дітьми постійно проживають на території України тривалий час, а також те, що суд не розглядав аргументи щодо його політичного переслідування у Республіці Білорусь.
9. 7 грудня 2006 року апеляційний суд міста Києва відхилив скаргу заявника на постанову від 1 грудня 2006 року. Апеляційний суд міста Києва вирішив, що суд першої інстанції врахував стан здоров'я заявника. Проте суд зазначив, що становище сім'ї заявника не стосується справи, а твердження заявника про політичні переслідування у Республіці Білорусь є необґрунтованими.
10. 8 грудня 2006 року заступник прокурора Республіки Білорусь надіслав до Генеральної прокуратури України запит про видачу заявника.

11. Листом від 25 грудня 2006 року заступник Генерального прокурора України повідомив заступника Генерального прокурора Республіки Білорусь, що заявника не буде видано на підставі того, що відповідно до законодавства України за обвинувачення, пред'явлені заявнику, не передбачено покарання у вигляді позбавлення волі.

12. 27 грудня 2006 року заявника було звільнено з-під варти.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

13. Відповідне національне законодавство та практика викладені у рішенні («Солдатенко проти України» (*Soldatenko v. Ukraine*), заява № 2440/07, пункти 21–29 та 31, рішення у справі від 23 жовтня 2008 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

14. Заявник скаржився на незаконність його тримання під вартою. Він посилався на пункт 1 (f) статті 5 Конвенції, у якому, зокрема, зазначено:

«1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

...

(f) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції».

A. Щодо прийнятності

15. Суд зауважує, що скарга не є явно необгрунтованою у сенсі пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що скарга не є непринятною з інших підстав. Відповідно Суд визнає її прийнятною.

B. Щодо суті

16. Заявник скаржився, що національні органи влади не діяли із належною сумлінністю під час його екстрадиції, а також, що українським законодавством не визначена чітка та передбачувана процедура щодо тримання під вартою в очікуванні на екстрадицію, як це передбачено пунктом 1 (f) статті 5 Конвенції.

17. Уряд стверджував, що національні органи влади діяли із належною сумлінністю, зокрема, після отримання запиту про екстрадицію вони протягом сімнадцяти днів вирішили, що заявник не має бути екстрадований. Уряд також зазначав, що прозора та передбачувана процедура тримання заявника під вартою в очікуванні екстрадиції була визначена Конституцією України, Конвенцією країн СНД 1993 року про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах («Мінська Конвенція»), Кримінально-процесуальним кодексом та постановою Пленуму Верховного Суду України від 8 жовтня 2004 року № 16 про деякі питання застосування законодавства, яке регулює порядок і строки затримання (арешту) осіб при вирішенні питань, пов'язаних з їх екстрадицією.

18. Суд повторює, що будь-яке позбавлення свободи відповідно до пункту 1 (f) статті 5 Конвенції є виправданим лише на час розгляду питання щодо депортації чи екстрадиції. Якщо розгляд цього питання не здійснюється із відповідною сумлінністю, то тримання під вартою перестає бути виправданим за цим пунктом (див. «Чахал» (*Chahal*), згадана вище, пункт 113; «Квінн проти Франції» (*Quinn v. France*), рішення від 22 березня 1995 року, Серія А, № 311, с. 19, пункт 48; а також «Коломпар проти Бельгії» (*Kolompar v. Belgium*), рішення від 24 вересня 1992 року, Серія А, №235-С, с. 55, пункт 36).

19. Більше того, слід зазначити, що коли йдеться про позбавлення свободи, надзвичайно важливою умовою є забезпечення загального принципу юридичної визначеності. Вимога «якості закону» у розумінні пункту 1 статті 5 Конвенції означає, що коли національний закон передбачає можливість позбавлення свободи, такий закон має бути достатньо доступним, чітко сформульованим і передбачуваним у своєму застосуванні — для того, щоб виключити будь-який ризик свавілля (див. «Барановський проти Польщі» (*Baranowski v. Poland*), заява№ 28358/95, пп. 50–52, *ECHR* 2000+III; та «Худойоров проти Росії» (*Khudoyorov v. Russia*), № 6847/02, п. 125, *ECHR* 2005+X (витяги)).

20. Суд вважає, що, виходячи із обставин цієї справи, не можна сказати, що протягом двадцяти восьми днів перебування заявника під вартою, поки тривала процедура екстрадиції, відповідні органи не діяли з належною сумлінністю. Зокрема, як зазначив Уряд, вони визначили статус заявника не пізніше ніж через 17 днів після отримання запиту про екстрадицію.

21. З іншого боку, що стосується якості національного закону, який регулює тримання під вартою в очікуванні екстрадиції, Суд нагадує, що вже було розглянуто схожі порушення у справі «Солдатенко проти України» (*Soldatenko v. Ukraine*) (згадана вище, пункти 102, 112–114 та 126), у якій Уряд посилався на ті ж самі норми національного законодавства та практику, якими передбачено процедуру тримання під вартою в очікуванні екстрадиції, та було встановлено, що українське законодавство не передбачає процедури, достатньо доступної, чітко сформульованої і передбачуваної у своєму застосуванні — для того, щоб виключити будь-який ризик свавілля. У цій справі Суд не вбачає жодних підстав, щоб дійти іншого висновку, ніж у рішенні у справі «Солдатенко» (*Soldatenko*), та підтверджує, що національне законодавство не може захистити заявника від свавілля.

22. Таким чином, у цій справі було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

23. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

24. Заявник не подав жодних вимог щодо справедливої сатисфакції. Відповідно Суд нічого не присуджує.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу стосовно незаконного тримання заявника під вартою — прийнятною.

2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 5 Конвенції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 18 грудня 2008 року відповідно до пп. 2 та 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
Секретар

Райт МАРУСТ
Голова